

A pécsi Alternatív Színházi Műhely Alapítvány pályázata

(Janus Egyetemi Színház)

A Janus Egyetemi Színházról

Janus a neve és magyar, miként a *Pannóniai* volt.
Azaz nem dühösen-fogcsikorogva, de természetesen.
És kortárs, ahogyan nem avul Pannoniunk sem:
Lássuk bár reneszánsz vagy mai élet képeit ott.

Ágoston Zoltán,
a Jelenkor című folyóirat főszerkesztője

„A tizenhetedik éve működő Janus Egyetemi Színház a szó nemes értelmében vett alkotó műhely, amely az új épületében nemcsak Pécs egyik jelentős kulturális intézménye, hanem a vonzáskörébe kerülő sok-sok fiatalember színházi és értelmiségi pályájának elindítója és alakítója is, tehát egyszerre tölt be nevelő és művészi feladatokat – kiválóan.”

Nánay István,
kritikus, Jászai-díjas

„A JESZ sokszínű repertoárral rendelkezik, jellemző rá a kortárs formanyelv használata. Előadásaikban megjelenik az összművészeti törekvés. Színészeik szakmailag igen felkészültek, amit hitelesít a „JESZ-előélettel” rendelkező színészek további professzionális pályafutása. A közönséggel teremtett kapcsolata jól működő, társadalmi hatása tekintetében is hatékony. „

Uhrik Dóra,
táncművész, táncpedagógus
Kossuth-díjas, Liszt-díjas, Erdemes Művész

„A kultúrára korántsem fogékony, felhígult és gyakorta igénytelen egyetemi közegben tevékenységük olyan kincs, amit őrizni-fejleszteni kell. Jó alapot jelenthet ehhez a Zsolnay Negyedben elnyert stabil hely, ahol dolgozhatnak, szélesebb (és új) közönségréteget szólíthatnak meg, ha van miből dolgozniuk. Feltétlenül támogatásra szorulnak tehát, mely támogatást sokéves munkájukkal kiérdemelték.”

Bérczes László,
a kaposvári Csiky Gergely Színház művészeti vezetője, Hevesi Sándor-díjas

„Az elsők voltak színházi berkekből, akik megkerestek a közös munka gondolatával, és később is bármikor felmerült a lehetőség, nekik mindig igent mondtam. Abban a miliőben megsejtettem, hogy lesz a színpaddal kacérkodó egyetemistából kész színész, ott láttam először, hogy általam mondhatatlannak vélt szövegből, hogy lesz egyszer csak kerek jelenet. Itt próbálhattam ki magam színházi zene- és dalszerzőként, és színházi zenészként. Köszönöm innen. És persze, láttam nézőként sok kiváló előadást.”

Lovasi András,
zenész, Kossuth-díjas

„A Janus Egyetemi Színház hosszú évek óta együttműködő partnere a Pécsi Nemzeti Színháznak. Színházi műhelyük több színészt adott a társulatunknak (Köles Ferenc, Tóth András Ernő), és a PNSZ művészei is mindig szívesen fogadják a JESZ felkérését az ottani munkára. Mi is szinte minden évadunkban bemutatunk olyan produkciót, ahol igénybe vesszük a JESZ aktuális együttesének legjobb erőit. Az idei POSZT versenyprogramjába válogatott előadásunkban (Picasso kalandjai) 6 JESZ-es színész is dolgozik, és szakmai tudásuk, a munkához való viszonyuk komoly szerepet játszott a produkció sikerében. A JESZ léte és munkája kiemelkedően fontos a Pécsi Nemzeti Színház számára.”

Rázga Miklós,
a Pécsi Nemzeti Színház igazgatója

„2010 őszén voltam zsűrielnök az Egyetemi Színházak Nemzetközi Fesztiválján Pécsen. (...) (A) nagyon jól szervezett, színvonalas és művészi igényességgel rendezett fesztivál megszervezése még egy professzionális kőszínháznak is nagy feladat, de a JESZ csapata ezt igen magas színvonalon oldotta meg.

Emellett örömmel tapasztalom, hogy a Pécsi Szabadtéri Játékok műsorán minden évben helyet kap egy, a JESZ által fémjelzett produkció, melyet nagy közönségsiker szokott követni.”

Dr. Besenczi Árpád,
színművész, a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház igazgatója, Jászai-díjas

„Ha Pécsre és a színházra gondolok, akkor a JESZ jut eszembe, és többeket ismerek, akik ugyanígy vannak ezzel.”

Kocsis Gergely,
a Katona József Színház színművésze,
a Színház- és Filmművészeti Egyetem oktatója, Jászai-díjas

„A Janus Egyetemi Színház (JESZ) egyszerre folytatója a magyar egyetemi színjátszás progresszív hagyományainak, és ugyanakkor stabil kulturális-művészeti tényezője a kortárs nem-hivatásos színházi életnek.

A JESZ tevékenysége kiterjed saját bemutatók létrehozására, az egyetemisták műhelymunkáinak bemutatására, vendéglőadások befogadására, az egyetemen folyó színházi képzésben való közreműködésére, workshopok tartására és megrendezésére.

Az 1996-ben létrejött színházi műhely a tehetséggondozásnak és művészi utánpótlásnak is terepe, innen indult – többek között, a teljesség igénye nélkül – Köles Ferenc színész (Jászai-díjas), Ács Norbert (Blattner-díjas) stb.

A JESZ egyszerre megőrzője, továbbvivője és megújítója egy színházi hagyománynak, amely feltétlen támogatást érdemel.”

P. Müller Péter,
színháztörténész, kritikus, egyetemi tanár PTE BTK

„The JESZ presented an excellent performance and we appreciated their professional work. It is important for us that the JESZ remains a major partner of our Festival and our Theatre in Europe.”

Alain Chevalier,
Directeur of RITU (Belgium)

"We were very happy that the Janus University Theatre (JESZ) accepted our invitation and represented Hungary at the Festival in Beograd. The JESZ presented by the excellent performance is maintained, we appreciate the professional work in the theatre. The JESZ is an important partner for us in Europe." ,

Vladimir Cvejic
General manager of Academic theatre (Szerbia)

A *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* 1996-ban jött létre, és céljainak megvalósításáért életre hívta a Janus Egyetemi Színházat, ami az első évadát a *Pécsi Harmadik Színházban* töltötte. 1997 őszén a *Pécsi Tudományegyetemen* (akkor Janus Pannonius Tudományegyetem) megnyílt a *JESZ* első önálló játszóhelye, melynek támogatásába és fenntartásába is bekapcsolódott az Egyetem.

1999-re a *Janus Egyetemi Színház* Pécssett fontos és elismert szereplője lett a város színházi életének. Bemutatói sikeresek voltak, eljutott a hazai legjelentősebb fesztiválokra (*Alternatív Szemle, Kortárs Drámafesztivál, ifj. Horváth István Nemzetközi Színhátszó Fesztivál, POSZT Off*).

2000-ben a *JESZ* elvesztette játszóhelyét (födémje megrepedt, az épületrész életveszélyessé vált) az Egyetemen, és az egyetemi társulat a *Pécsi Nemzeti Színházban* tartotta az előadásait és a próbáit. 2003-ban aztán az PTE ismét önálló játszóhelyet alakított ki a *JESZ* számára. 2006-ban a *JESZ* fennállásának 10. évfordulója alkalmából az Egyetem vezetése a társulatnak az „Egyetemi kultúráért” elnevezésű díjat adományozta. A következő években a szakmai munka sikeressége számos kritikában, hazai és külföldi díjban mutatkozott meg.

2011 nyarán átadták a *Zsolnay Kulturális Negyed*et. Az új létesítmény egyetemi negyedébe a PTE Művészeti Kara, a Bölcsészkar két tanszéke és a *Janus Egyetemi Színház* költözött. Ezzel a *JESZ* végleges és professzionális otthonra lelt. A városi tulajdonú egyetemi bérlemény egy 150 négyzetméter alapterületű, 8 méter belmagasságú, körfüggönnyel, hűtés-fűtéssel rendelkező stúdiótér, tágas öltözőkkel mosdókkal, zuhanyzókkal, mellette világosító és hangosító stúdiók, irodák és egy 80 négyzetméteres próbaterem szolgálja a színházat. A beköltözés 2011 augusztusában és szeptemberben megtörtént, így a 2011-12-es (a *JESZ* számára jubileumi, 15.) évadot a *Janus Egyetemi Színház* a Zsolnay Kulturális Negyedben vitte végig.

A színház kezdettől folytatója kívánt lenni annak a hagyománynak, amely a 60-as, 70-es években a legendás egyetemi színjátszó csoportok legjobbjainak munkásságát jellemezte. És folytatója kívánt lenni annak a pécsi hagyománynak is, amely a 80-as években az egyetemi színjátszást a hivatásos színészek bevonásával ötvözte.

Így a *Janus Egyetemi Színház* művészi gyakorlatában már 1998-ra kialakult az az alternatív forma, ami a színház működését a mai napig jellemzi: Társulatának magja (20-30 fő szinte az egyetem minden karáról érkező) egyetemistákból áll. A folyamatosan képzésen, tréningeken résztvevő egyetemista csapat, generációkba szerveződik, és 2-3 évenként megújul. Ehhez a közösséghez tartoznak még azok a hivatásos színészek és alkotók (rendezők, tervezők, zenészek), akik rendszeresen részt vesznek a *JESZ* előadásainak létrehozásában.

A *Janus Egyetemi Színház* a kezdetektől fogva több rendezővel dolgozik, és ez lehetővé teszi, hogy a társulat nyitott maradjon, és többfajta színházi nyelven legyen képes megszólalni.

A *JESZ* a kezdetektől repertoárt játszik. Ma már 40-50 fős nyitott társulatával évente 3-4 bemutatót tart, e mellett befogad előadásokat, így 80-90 alkalommal áll közönség elé. A *Janus Egyetemi Színház* előadásait évente 3000-5000 néző látja.

Ez a közönség elsősorban az egyetem hallgatóságából verbuválódik, de a színház fontosnak tartja a középiskolás generáció megszólítását, illetve számít a pécsi értelmiség érdeklődésére is.

A színház fesztiválszereplő és fesztiválszervező. Játszott *Romániában, Németországban, Litvániában, Szerbiában, Törökországban és Belgiumban* öregbitve, és 1999-től 9 alkalommal szervezte meg az *Egyetemi Színházak Fesztiválját*. Ezekben a fesztiválokon bemutatkozott több

határon túli magyar együttes, és jelen volt *olasz, osztrák, litván, szerb, bolgár, lengyel, szlovák, román, belga* egyetemi társulat.

A *JESZ* az évek során nemcsak működési struktúrájában professzionizálódott, hanem infrastrukturális körülményeiben is. A *Pécsi Tudományegyetem* felismerve, hogy a színházi működés közösségteremtő ereje fontos tényező lehet az egyetem imázsának kialakításában és a karok közötti integrációban, egyre erőteljesebben támogatta a színház tevékenységét, melynek eredményeképpen mára a *JESZ* a *PTE* szerves részévé vált. A *Janus Egyetemi Színház* az Egyetem stúdiószínházaként működő szervezet lett, és a szenátus által meghatározott költségvetési keretből önálló gazdálkodást folytató egységgé vált.

A színházat a rektor által kinevezett igazgató irányítja, és az igazgató tevékenységét művészeti vezető is segíti. A színház főállásban foglalkoztat két technikust és egy művészeti titkárt, így a tervezés, szervezés, műszaki kiszolgálás terén is professzionális munka folyik.

Mindezek a körülmények azt mutatják és bizonyítják, hogy a *Janus Egyetemi Színház* működése során kialakított egy létező, élő, működő színházi modellt. Ez a modell egyedülálló az országban. Hisszük és valljuk, hogy követendő példa a *Janus Egyetemi Színház* működése, mert közösséget teremt, mert hivatásos mércével mérhető művészi értéket hoz létre, mert előadásaival ezekhez jut el, mert mobilis, mindig változó és újat kereső, mert a fiatal, értelmiségivé váló egyetemi hallgatóság számára kínál az egyéni tanuláson túl közösségi munkát, közös élményt, mert hagyományt folytat és visz tovább.

A *Janus Egyetemi Színház* működése, egyetemi beágyazottsága egyedülálló a hazai felsőoktatásban. A *JESZ-t* a majd' 20 éves folyamatos, magas művészi színvonalú munkája az európai egyetemi színházak élvonalába emelte. A színház fontos és elismert szereplője Pécs város művészeti életének, és részese a magyarországi szakmának is. Kapcsolatai kiterjednek az európai egyetemi színházak, a hazai alternatív és közsínházak és a pécsi művészeti élet köreire.

*

A Janus Egyetemi Színház tevékenysége 2014-ben

1, Felújítások, továbbjátszott előadások

Vörösmarty Mihály klasszikusát, a *Csongor és Tündét* 2013 áprilisában mutattuk be Tóth András Ernő rendezésében. Az előadást a szakma és a közönség is elismerte, ezért játszottuk ebben az évben is. Felújítottuk a Móricz Zsigmond regényéből készült előadásunkat, az *Uri murit* is. (rendező: Mikuli János) Sajnos az egyeztetési nehézségek miatt kevesebbet tudtuk játszani, mint amekkora igény volt a darabra a közönség részéről. Csoóri Sándor költői balladáját 2013 decemberében állítottuk színpadra (rendező: Mikuli János). *A Halálra táncoltatott lány* című előadást a szeptemberben megtartott tagfelvételt követően megújult egyetemista társulat hozta létre. 2014-ben játszottuk sorozatban.

2, Új bemutató – A helység kalapácsa

2014 februárjában került sor az év első bemutatójára. Petőfi Sándor eposzát kerettörténetbe helyezve adtuk elő, így a klasszikus mű megjelenítésén túl a vidékiségről, a küldetésről és a vándorszínészetéről is tudtunk beszélni. A darabot Tóth András Ernő rendezte, és a szórakoztató előadás nagy sikerrel megy maig.

3, Befogadott előadások

A Janus Egyetemi Színház fennállása óta törekszik arra, hogy saját előadásin túl megmutassa közönségének a legjelentősebb hazai független és alternatív társulatok munkáit és a pécsi középiskolai műhelyek legfontosabb produkcióit. 2014-ben vendégül láttuk a MU Színházat, a Gólem Színházat, a FÜGÉ-t Budapestről. Bemutattuk a Keszthelyi Helikoni Ünnepek

pécsi győztes színjátszó munkáit, vendégül láttuk a Művészeti Gimnázium több produkcióját, és befogadtunk a pécsi Lénau Ház szervezésében egy professzionális monodrámát is. A JESZ színpadán láthatta a közönség a Pécsi Kortárs Táncműhely produkcióját. 2014-ben az Aradi Kamaraszínház pedig a határon túlról érkezett hozzánk. Örömmel adunk helyet a szomszédságunkban lévő Művészeti Kar kéréseinek is a vizsgabemutatóik számára. Természetes volt az is, hogy segítettünk a pécsi Horvát Színháznak, és az épületük étépítése idején próbalehetőséget biztosítottunk számukra, és az év végi bemutatójukat is nálunk tudták megtartani.

4, Együttműködés a DBU-val (Magyarországi Német Színház – Szekszárd)

2013-ban kötöttünk szerződést, amely intézményesítette a DBU és JESZ közötti kapcsolatot. A partnerek közötti együttműködés a magyarországi német nyelvű oktatást, színházi- és művészi tevékenységet hivatott támogatni és elősegíteni, másrészt lehetővé teszi, hogy a PTE Janus Egyetemi Színházának produkciói eljussanak a PTE Illyés Gyula Karának hallgatóihoz, dolgozóihoz és oktatóihoz. 2014-ben a DBU 4 német nyelvű előadását is láthatta a JESZ közönsége, az egyetemi színház pedig Szekszárdon is bemutathatta a Halálra táncoltatott lány című produkcióját.

5, Új bemutató – Szöveg és zene

Samuel Beckett Szöveg és Zene című darabját Zakariás Máté, a JESZ vezető színésze, a PTE közgazdász hallgatója állította színpadra. A produkció színvonalát jelzi, hogy a JESZ nemzetközi fesztiváljára ezt az előadást neveztük.

6. POSZT

A Janus Egyetemi Színház a Zsolnay Negyedbe költözése óta helyet ad a Pécsi Országos Színházi Találkozó programjainak. Professzionális játszóhelyünket kedveli a színházi szakma. 2014-ben főleg a színművészeti egyetemek produkcióit láhattuk a JESZ-ben. Bemutatkoztak nálunk a budapesti, a kaposvári, a marosvásárhelyi, a kolozsvári és az újvidéki művészeti egyetem színészhallgatói, de a budapesti Radnóti Színház előadását is itt láthatta közönség.

7. Új bemutató – Szerelmem, Majomúr!

Köles Ferenc a Pécsi Nemzeti Színház Jászai díjas színésze pályafutását a Janus Egyetemi Színházban kezdte. A JESZ első 5 évének meghatározó színésze volt, és kőszínházi pályafutásának idején sem szakadt el az egyetemi színháztól. A JESZ felkéréseit időről időre elfogadta, és fontos szerepeket formált meg a JESZ színpadán, így a kapcsolat folyamatosan élő maradt vele. Ezért nem volt meglepő, hogy első rendezését is nálunk szerette volna megvalósítani. A téma, a Tarzan-történet újramesélése volt. A darabot Keresztesi József pécsi szerző írta. Nem volt könnyű azonban helyet találni az ősbemutatónak, mert rendezőnk, a kőszínház vezető színészeként szeptembertől májusig elfoglalt volt. Így 2014. június végén sikerült megvalósítanunk a színpadra állítást. A darabot azóta is játsszuk. (A bemutató létrejöttét az EMMI kortársdráma programja, a Katona József pályázat támogatta)

8, Új bemutató – Toldi

A középiskolás korosztály számára beavató színházi produkció létrehozását határoztuk el. Arany János művére, a Toldira esett a választás. Dramaturgnak, rendezőnek Solténszky Tibort kértük fel Budapestről, aki a produkciót úgy képzelte el, hogy ne csak a JESZ próbatermében játszassuk az előadást, hanem iskolákban is, tantermi körülmények között. A Toldit a szeptemberi bemutató óta játsszuk folyamatosan. (Az előadás létrejöttét az NKA támogatta)

9, Képzés – tréning

2014. októberében fiatal színészeink számára intenzív képzést szerveztünk. A 10 napos tréning vezetésére két fiatal színészt kértünk meg, akik a budapesti K2 színház vezetői. Az együttműködés, a mozgás, az improvizáció és a beszéd gyakorlásán kívül az is célunk volt, hogy a képzés előkészítse a következő bemutatót is.

10, IX. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivál

Hosszú idő után az egyetem anyagi támogatásával sikerült újból nemzetközi fesztivált szerveznünk, és bemutatnunk új, professzionális színházi tereinket és a JESZ egyedülálló működési struktúráját. A fesztiválon 9 egyetemi társulat vett részt. 5 külföldi (belga, boszniai szerb, osztrák, horvát és román) és 4 magyar (szegedi, győri, egy pécsi együttes vendégként és a JESZ) Ezen túl részt vett a fesztiválon a Magyar Szín-Játékos Szövetség elnöke és alelnöke, oktatók és hallgatók a Gárolí Gáspár Református Egyetemről és a Debreceni Egyetemről. Anyanyelvi és angol tolmácsként a PTE hallgatóiból toboroztunk segítőköt a társulatok mellé a kommunikáció megkönnyítésére. Szerb, orosz, német, francia és angol nyelvismerettel rendelkező önkénteseink voltak, akik fogadták és kalauzolták az együtteseket, segítettek az előadások előkészítésekor és a szakmai beszélgetéseken. A fesztivál résztvevőinek összlétszáma (társulatok, szervezők, önkéntesek, meghívottak): 115 fő volt, és összesen 667 nézője volt a találkozónak

A rendezvény programjai a terveknek megfelelően, zökkenőmentesen megvalósultak. A szakmai beszélgetéseken a zsűri (Dobák Livia, Uray Péter) professzionális elemzéseket és bírálatokat mondott a társulatok munkájáról, többször élénk szakmai vita bontakozott ki. A kiosztott díjakat, okleveleket mindenki meglelégedéssel fogadta. (JESZ két díjat is elnyert.) A társulatok tagjai megismerték egymás munkáját, körülményeit, és személyes kapcsolatok, barátságok alakultak ki. Összességében megállapítható, hogy Janus Egyetemi Színház tartalmi (színház szakmai) és infrastrukturális színvonala az európai élvonalban van. Más magyarországi egyetemi társulatok száma és szakmai színvonala pedig nem éri el az európai átlagot.

11, Új bemutató – Elszakadóban

A 2014-es évet egy ősbemutatóval zártuk. Egyetemista társulatunk az októberi tréning alkalmával már megismerkedett a rendezőkkel, a K2 Színház fiatal vezetőivel (Fábián Péter, Benkó Bence), akik a „születő színház” módszerével a Mozgó Világ című folyóirat 1983-as betiltásának történetét dolgozták föl. A próbákon kialakult vitákból, improvizációkból összeszőtt darab a premieren hangos sikert hozott. A produkció kifejezetten a mai egyetemistákat szólítja meg vitára ingerlő kérdésfelvetéseivel. Az előadást a következő évben szeretnénk minél többször játszani.

2014-ben a Janus Egyetemi Színház 91 előadást mutatott be, ebből 51 volt saját produkció, és 40 alkalommal vendégtársulat játszott. A nézők száma összesen 3189 fő volt. Az előadások megvalósulásban 57 fő vett részt. Ebből 35 fő a Pécsi Tudományegyetem jelenlegi hallgatója, 12 fő a PTE-n már diplomát szerzett és 10 fő hivatásos művész.

A Janus Egyetemi Színház 2014. évi előadott produkciói

Sorszám	Az előadás szerzője	Az előadás címe	Az előadások száma (db)
<i>Műsoron tartott produkciók</i>			
1.	Csoóri Sándor	Halálra táncoltatott lány	7
2.	Vörösmarty Mihály	Csongor és Tünde	6
3.	Móricz Zsigmond	Úri muri	3
<i>2014. évi bemutatók</i>			
1.	Petőfi Sándor	A helység kalapácsa	16
2.	Samuel Beckett	Szöveg és Zene	7
3.	Keresztesi József	Szerelmem, Majomúr avagy nagy esők Londonban, Afrikában	5
4.	Arany János	Toldi	5
5.	K2 és a Janus Egyetemi Színház	Elszakadóban – Tudósítás egy Mozgó Világról	2
Összesen:			51

A Janus Egyetemi Színház vidéken előadott produkciói 2014-ben

Sorsz.	Az előadás címe	Helyszín	Az előadások száma (db)
Vidéki előadások			
1.	Halálra táncoltatott lány	Szekszárd (DBU)	2
Összesen:			2

Janus Egyetemi Színházban vendégszereplő hazai és külföldi társulatok produkciói

Sorsz.	A társulat neve	A társulat székhelye	Az előadás címe	Az előadások száma
Hazai társulatok				
1.	Deutsche Bühne Ungarn	Szekszárd	MOMO	2
2.	Színház- és Filmművészeti Egyetem	Budapest	Tajtékos Napok	2
3.	Színház- és Filmművészeti Egyetem	Budapest	Vérnász	1
4.	Kaposvári Egyetem Művészeti Kar	Kaposvár	Három nővér	1
5.	Radnóti Színház (Budapest) művészei	Budapest	Irodallam	1
6.	Deutsche Bühne Ungarn	Szekszárd	Equus	2
7.	Pécsi Horvát Színház	Pécs	Maja a kis méhecske	3
8.	Művészeti Gimnázium	Pécs	Nocturne	1
9.	MU színház FÜGE produkció	Budapest	Karamazov	1
10.	Füge-Dumaszínház	Budapest	A férfiak szexuális világa	2
11.	Művészeti Gimnázium	Pécs	Hazatérés Dániából	1
12.	Művészeti Gimnázium	Pécs	ORIGINAL LÁGER	1
13.	Pécsi Kortárs Táncműhely	Pécs	A szabadság az érzések...	1
14.	Lenau Egyesület	Pécs	G-monodráma	2
15.	MárkusZínház	Pécs	Betlehemi történet	1
16.	OROSZ STUDIÓSZÍNHÁZ	Budapest	Badarságok	1
17.	Gólem Színház	Budapest	Mamelosn	1
18.	MASZEK Györi Egyetemi Színház	Győr	Mizantróp	1
19.	SZESZ-Szegedi Egyetemi Színház	Győr	A borék-vígjáték és egypercesek	1
20.	Escargo Hajója	Pécs	Balkán	1
21.	Középiskolai színjátszó csoportok	Pécs	Helikoni gála	1
22.	Művészeti Kar	PTE	Őszi szemeszter-összegző, diplomakoncert	2
Külföldi társulatok				
23.	Yorick Stúdió	Románia: Marosvásárhely	Szeretik a banánt elvtársak?	1
24.	Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem	Románia: Marosvásárhely	A lecke	1
25.	Babeş-Bolyai Tudományegyetem	Románia: Kaposvár	Paraziták	1
26.	Újvidéki Művészeti Akadémia	Szerbia	Test meg a lélek	1
27.	Compania de Teatru - Aradi kamaraszínház	Románia: Marosvásárhely	VodkaPolka, avagy hogyan ettem kutyát	1
28.	Liège-i Királyi Egyetemi Színház	Belgium	Jelentés egy akadémiaának	1
29.	LUDIC Diákszínház	Románia	A női test, mint a boszniai háború csatamezeje	1
30.	Összehasonlító Irodalom Klub„K.” Színházi Csoportja	Horvátország	Sarah töredékek	1
31.	Banjaluca Egyetemi Színház	Bosznia Hercegovina	Egy lírai harcos portréja	1
32.	UniT (A grazi Karl Franzen Egyetem kulturális egyesülete)	Ausztria	Flört a negyedben	1
Vendégtársulatok előadásai összesen:				40

Pénzügyi mutatók, 2014

Bevételek:

EMMI pályázati támogatás	6 000 ezer forint
NKA produkciós pályázat (Hamlet, Elszakadóban)	1050 ezer forint
<u>2013-ről áthozott maradvány</u>	<u>1550 ezer forint</u>
Összesen:	8600 ezer forint

Kiadások

A továbbjászott és az új bemutatók előadóművészeti tevékenységére	6286 ezer forint
A továbbjászott és az új bemutatók dologi költségeire	735 ezer forint
<u>működési költségekre</u>	<u>1135 ezer forint</u>
Összesen:	8156 ezer forint

A JESZ finanszírozása alapítása óta két pilléren nyugszik: az egyik az egyetem támogatása, a másik az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* pályázati tevékenysége.

2014. évben a *Janus Egyetemi Színház* a **PTE 21500 ezer** forinttal támogatta. Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér). Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* a *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Meggyőződésünk, hogy egyedülálló színházi modellünk példaértékű és követésre méltó, de az egyetemi költségvetésünk jelentős csökkenése és a pályázati lehetőségek szűkülése miatt egyre nagyobb erőfeszítéseket kell tennünk az előadások kiállításáért és a színház „láthatóságáért”. Ezért kérjük a pályázati támogatást.

*

Programunk 2015-ben

1, Műsoron tartott produkciók

2014 februárjában mutattuk be **A helység kalapácsát**, s már túl vagyunk 18 előadáson. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a darab még sokáig játszható, szórakoztató, sikerprodukciója a színháznak.

A **Szerelmem, Majomúr** című kortárs ősbemutatónkat (Keresztesi József drámája, Köles Ferenc rendezése Sólyom Katalin főszereplésével) eddig ötször tudtuk játszani. A díszlet bonyolultsága, a Pécsi Nemzeti Színházzal való egyeztetés nehézségei nem teszik lehetővé, hogy gyakran színpadra kerüljön a mű. Pedig az érdeklődés nagy, a szándék megvan, hogy minél többször megmutassuk ezt az izgalmas előadást a nézőinknek.

Beavató színházi programunk is jól működött. A **Toldit** játszottuk a JESZ próbatermében, de kivittük iskolákba is, sőt többször tájon is járt már az előadás (Bonyhád, Szekszárd) Folyamatosan érkeznek az igények, hogy menjünk és mutassuk meg a darabot. Megtesszük.

2014 utolsó bemutatóját: **Elszakadóban (Tudósítás egy Mozgó Világról)**, egyetemista társulatunk készítette fiatal rendezők (Fábián Péter és Benkő Bence) irányításával. A közösen létrehozott szöveg és játék izgalmas politikai színház lett, amely a huszonéves korosztály problémáit fogalmazza meg. Az előadást természetesen műsoron tartjuk.

2, Új bemutató – Hamlet

2015 elején (márciusban) kerül sor Shakespeare Hamlet című művének bemutatására. A rendező, Tóth András Ernő a következőképp gondolkodik a JESZ-ben megvalósuló előadásról:

„A Janus Egyetemi Színház 2014/15-ös évadának központi előadása a Hamlet. A darab súlya kétségtelenül nyomasztó, speciális körülmények szükségeltetnek, hogy egyáltalán a tervezésnél szóba jöhessen. Az első számú szempont a színészek személye, a társulat. Egy éve mutattuk be a Csongor és Tündét. Az azóta lezajlott előadások élménye, színészeink ezekben a munkákban megmutatkozó teljesítménye tette fel először a kérdést: mikor, ha nem most? Egy egyetemi színház társulata folyamatos és sokszor előre nem látható fluktuációkon esik át, de most együtt van egy már tapasztalt, tehetséges, egymást a munkában is ismerő és egymás egyéniségét jól toleráló garnitúra, fiatalok és idősebbek vegyesen. A Csongor mély, filozófiai részeinek sikere, a színészek és közönségük egymásra találása megmutatta, hogy van lehetőség és kíváncsiság mindkét oldalról egy bátor vállalásra. Hamletünk, Opheliánk, Gertrudisunk, Claudiusunk, Poloniusunk, Laertesünk, Horationk is van. Hiszünk benne. Természetesen a koncepció nem törekedhet a teljességre, az egyre szélesedő és bonyolódó perspektívát úgy is a játszó személye rejti, azokat csak a próbák hozhatják felszínre, de az alap megvan. A központi kérdés a bűn. A bűn a gyarlóságból következő gyengeség vagy a gonoszból következő legyőzhetetlen erő? Bennünk van-e eleve, mint emberi mivoltunk megkerülhetetlen sara vagy megszáll bennünket egy "alsóbb" akarat. A bűn beszennyez, mocskossá tesz mindent és viszonyulásra kényszerít. Észrevéve a bűnt, hallgatni: bűn. Nem észrevenni: alkalmatlanság. Szembeszállni a legyőzhetetlennel: ostobaság. Túrni: gyávaság. A rosszból rossz következik. A darab elején Dánia készül a külső támadás kivédésére, aztán az "izé" megjelenése mindent megváltoztat. Mindenki a rémes bűn körül örvénylik. Mire megjön az ellenség, már nincs senki, aki megvédené országot. A Hamlet kapcsán megkerülhetetlen kérdés a fordítás. A Csongor és Tünde kapcsán meggyőződhattünk arról, hogy nem akadály a XIX. századi nyelvezet, a színpadi nyelv és a tempó legyen mai, akkor a néző figyelni fog. És, ha figyel, gondolkodni sem lesz rest. Attól pedig nem kell félni. Egy apróság. Nem az öreg

Hamlet az egyetlen király, aki háborús dolgai okán hagyta kihűlni a hitvesi ágyat, és akit meggyilkoltak emiatt. A nagy Agamemnon is fiának kellett megbosszulnia. A háború: bűn. Talán a legfőbb. Örülünk tehát, hogy "fuvolózó békekorban" élhetünk.

3, Új bemutató – Hinták

Az ősbemutatót szeretnénk még a 2014/15-ös évadban megvalósítani, de lehetséges, hogy a bemutatóra csak ősszel, a következő évad elején kerül sor. Az előadást Mikuli János rendezi. Lackfi János alkotása, a Hinták, verses dráma. 2010-ben a Nyílt Fórumon Vilmos-díjat nyert. Már a mű címe jelzi a darab világában a létezés kétarcúságát. A Hinták ég és föld közötti léte egyszerre utal a konkrét történetre és a transzcendens és a profán világ együttes létezésére. A mű egy élet története, egy kapcsolat története, az anya és lánya viszonyának megfogalmazása. A hinták mozgása, a közeledés/távoldás kifejezi anya és lánya viszonyának ellentmondásosságát: a feltétlen vonzás, lelki közelség és az eltávolodás kettősségét. A mű szerkezetét is a közelség - eltávolodás - (lelki) visszatérés hármassága szervezi. A főszereplő (Évi) életkori szakaszainak (gyermekkor, kamaszkor, egyetemista, fiatal felnőtt és végül a balesetet szenvedett halál előtti állapota) bemutatása is ezekben a dimenziókban válik drámaivá. Ugyanakkor láthatjuk a hintázás-repülés újabb metaforikus jelentését is: a szakralitás szférájának megjelenítését. Az ANYA és ÉVI alakjára rákopírozódik Nagy Szent Teréz (ANYA) és Kis Szent Teréz (ÉVI) alakja. Fölvillannak a szentek életrajzi mozzanatai és - a keresztény hagyomány szerinti – személyiségvonásaik. A dráma zárlatában a hinta visszaereszkedik a földközelségbe. Az anya – lánya halálát követően – árulja a közös házukat. A nézőket feltessékeli a színpadra, ezzel jelezve: színpad és nézőtér ugyanaz: emberi kapcsolatokról, életlehetőségekről, ég és föld emberi létbe sűrített viszonyáról van szó.

A szöveg, a történet, a figurák színpadi megjelenítése nem lesz egyszerű, mégis azt hiszem, a JESZ két színésznője, a JESZ tere, a JESZ technikai lehetőségei lehetővé teszik, hogy elsőként vigyük közönség elé a művet. Talán a stilizáció ad lehetőséget arra, hogy megszólaltassuk és láttassuk ezt a bonyolult, sokrétegű költői szöveget. Látványban a hinták, a függönyök, a vetítésre alkalmas vásznak adják majd, reményeink szerint, a vízszintes/függőleges tagoltságot, a légiességet, a mozgalmasságot. A színészi játéknak a hétköznapi realitás és az emelkedett stilizáció között kell mozognia. Közelítés és távolodás, lent és fent, állandóság és változás, szent és profán – az ellentétpárok egyidejű jelenlétét szeretnénk megfogalmazni az előadásunkban.

4, Tréning – új tagok felvétele

Régi hagyomány a Janus Egyetemi Színházban, hogy az évadkezdés előtt, augusztus végén tábort szervezünk a fiatal és/vagy új színészeinknek. Volt összetartás például Sellyén, Iszkázon, Magyarpolányban, Alsómocsoládon. Ezek az alkalmak mindig a generációk képzését szolgálták, és sokszor nőttek ki a tréningből, improvizációkból olyan munkák, amelyek színházi előadások lettek. 2015 augusztusában is tervezünk tábort, tréninget. A munkát, az összetartást ma már jól szolgálják színházunk terei, így nem mozdulunk ki a bázisunkról. A toborzást az egyetem karain már elkezdjük áprilisban, májusban, és a jelentkezőknek foglalkozásokat is szervezünk. Lesznek mozgás, beszéd és zenei órák.

5, Új bemutató – Baal

2014/15 fordulóján tervezzük bemutatni Zakariás Máté rendezésében Brecht Baal című darabját. A darabról és a színpadra állítás kérdéseiről a rendező így fogalmaz:

„A baal szó a héber ‘ember, úr’ latin betűs átírása. Eredetileg egy, a bibliában sokat emlegetett, termékenységiten neve. Baal magáért a lázadásért, az életöröm, a férfierő gátlástalan élvezéséért kerül szembe a társadalommal és az erkölccsel. Lazán összefüggő,

epizódszerű jelenetekben bontakozik Baal anarchikus élete, amely azzal végződik, hogy a hős kivonul a társadalomból és elpusztul az erdőben.

Az erősen expresszionista szöveg magába foglalja az irányzatra jellemző témákat és illúziókat. A stációkból és képekből álló darab egy tehetséges ember ámokfutását mutatja be, és keresztmetszetet ad az egyetemes emberi gyarlóságról, a szeretetétéségről, miközben erős társadalomkritikát fogalmaz meg.

A 10 színészre összehúzott szöveg a társulat nagy hányadát foglalkoztathatja. A koncepcióban bátor, de érthető formákra, költői kifejezésmódra törekszünk, kis térben, a nézők közvetlen közelében.

Nehéz feladat lesz ezt a zseniális művet színre vinni, melyet a legenda szerint az ifjú Brecht négy nap alatt, fogadásból vetett papírra. Ennek szellemében, úgy tekintek rá, hogy a fiatal csapatban lévő lendület, lelkesedés, a lelkiismeretes munka, az együttgondolkodás majd közelebb juttat minket a megoldáshoz, és egy jó előadás elkészítéséhez.”

6, Befogadó program

Szerződésünk szerint 2015-ben is folyamatos lesz a produkcióink kölcsönös cseréje a Magyarországi Német Színházzal. A szekszárdi nemzetiségi teátrum egyre több előadását lehet látni a JESZ-ben, amelyre a németül tanuló középiskolások és egyetemisták szívesen jönnek. Célunk, hogy az előadások látogatására egyre inkább megnyerjük a Pécsen tanuló német ajkú egyetemistákat is.

A POSZT idén negyedik alkalommal tervezi a Janus Egyetemi Színházzal, mint a színházi találkozó helyszínével. Most is arra számítunk, hogy a hazai és magyar nyelvű külföldi színművészeti egyetemek előadásait fogjuk vendégül látni, de az sincs kizárva, hogy idén is helyszíne lehet a JESZ versenyprodukciónak.

Továbbra is helyet adunk a *bohócdoktorok képzési* programjainak, tréningjeinek.

Idén is tervezzük több alternatív, kísérleti előadás befogadását. A budakeszi Kompanyia már meg is keresett bennünket.

A pécsi középiskolai diákszínjátszás színes és színvonalas. A *Művészeti Gimnáziumban* ráadásul tánc- és drámatagozat is működik. Az ő előadásait rendszeresen befogadjuk

Ezen kívül tervezzük, hogy idén is helyet adunk a *kortárs tánc* pécsi képviselőinek.

A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara szomszédságában dolgozunk. Az együttműködés természetes. A JESZ díszletek, installációk, zenei segítség kérdéseiben a Kar oktatóihoz és hallgatóihoz fordul, mi pedig, ha kérjük, teret adunk a képzőművészeti és zenei vizsgabemutatóiknak.

7. Új bemutató – dokumentumszínház

2016 elején tervezzük, hogy megpróbálkozunk egy dokumentumszínházi projekttel, amelynek témája a Pécsre történő külföldi bevándorlás. Egy japán nő a válása után a gyerekeivel Pécsre költözik, és itt tervezi el a jövőjét. Egy afroamerikai közgazdász fodrászszalonot nyit a belvárosban, miközben az egyetemen a PhD-dolgozatát írja. Számos meglepő életút, egy közös van bennük, hogy ide vezetnek, Pécsre. Történetek, amelyek egy izgalmas, új nézőpontból mutatják be a várost, ahol élünk. Az előadás szöveggönyvét az érintettekkel készült interjúk fogják alkotni – a kezdeti, kutatói fázisban a játszó is részt vesznek. A próbák során ezeket a szövegeket és történeteket továbbgondoljuk, és színpadi formát keresünk a bemutatásukhoz. Az előadást a Színház- és Filmművészeti Egyetem frissen diplomázó dramaturghallgatója, Kelemen Kristóf rendezzi.

8. Vendégszereplések

A Janus Egyetemi Színház nemzetközi kapcsolatrendszere kiterjedt és élő. Különösen igaz ez most, amikor tavaly sikeres nemzetközi egyetemi színházi fesztivált szerveztünk.

2015-ben is szeretne a Janus Egyetemi Színház külföldön bemutatkozni. Ehhez a meghívások rendelkezésre állnak. Az útiköltséget kell előteremtenünk. Meghívás érkezett számunkra a libanoni Bejrútból és a franciaországi Besançonból is nemzetközi egyetemi fesztiválra, de szívesen fogadnának bennünket Belgrádban, Banja Lukában, Göppingenben is. Befutott egy marokkói megkeresés is.

A hazai meghívások tekintetében örömmel teszünk eleget szerződésben is megfogalmazott kötelezettségünknek, és megpróbáljuk a teljes repertoárunkat Szekszárdon a Magyarországi Német Színházban bemutatni. Vendéjátékaink ma már természetesen vannak jelen a nemzetiségi színházban, és a szekszárdi középiskolások és egyetemisták szívesen jönnek el az előadásainkra.

Budapesten régen mutatkozott be a JESZ. 2015-ben tervezzük, hogy Elszakadóban című produkciónk fővárosi bemutatkozását megszervezzük.

9. Felkészülés a JESZ 20 éves évfordulójára

2016-ban a Janus Egyetemi Színház húszéves jubileumát ünnepli. Ünnepeinkre elsősorban jó előadásokkal szeretnénk készülni, és ezek közül, reméljük, néhány már 2015-ben látható és/vagy elkészül (A helység kalapácsa, Szerelmem, Majomúr, Hamlet, Hinták).

Szeretnénk jövőre megszervezni a X. Nemzetközi Egyetemi Színházi Fesztivált úgy, hogy nemcsak Európából, hanem más kontinensekről is hívunk produkciókat. A nemzetközi találkozó szervezése el kell, hogy induljon ebben az évben, hogy sikeresek lehessünk.

A JESZ tízéves évfordulójára sikerült egy kötetet összeállítanunk és kiadnunk. Az újabb tíz évet is szeretnénk dokumentálni és egy könyvbe rendezni. Ennek a munkának az anyaggyűjtését, szerkesztését is meg kell kezdenünk 2015-ben.

*

A *Janus Egyetemi Színház* stabil alapokkal rendelkező, tudatosan építkező, dolgozni akaró és tudó alternatív színház. A szakmai munka színvonalának megőrzéséhez, a színház kísérletező és megújító szándékának megtartásához azonban továbbra is szükségünk van a Minisztérium támogatására. Abban bízunk, hogy az *EMMI* színházi alapjának kuratóriuma mérlegre téve eddigi munkánkat, törekvéseinket, küszködésünket és kitartásunkat, újból támogatást nyújt színházunknak.

Pécs, 2015. március 15.

Mikuli János
kuratóriumi elnök
a JESZ igazgatója

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány tervezett költségvetése 2015-ben

Kiadások

1. Az színházi előadások létrehozásához	
<i>a./ új bemutatók</i>	
Dologi kiadások	1000e Ft
Mebízási díjak	2000e Ft
<i>b./ Futó produkciók műsoron tartása</i>	
Mebízási díjak	500e Ft
Dologi kiadások	500e Ft
3. Műhelymunkához (tábor és tréning)	500e Ft
4. Működési költségekhez	
<i>dologi kiadások, megbízási díjak</i>	500e Ft
<hr/>	
<i>Kiadások összesen</i>	<i>5000e Ft</i>

Bevételek

2. Egyéb pályázatok /NKA/	5000e Ft
3. Szponzoráció	100e Ft
4. 2013-ból áthozott összeg	400e Ft
Összesen	1000e Ft

2015. évben a *Janus Egyetemi Színházat* a PTE továbbra is támogatni fogja, és valószínű, hogy a JESZ költségvetése 20 millió forint körül lesz.

Ez a támogatás nem az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* elszámolási, könyvelési rendszerében jelenik meg. (egyetemi elszámolás, ösztöndíj, közalkalmazotti munkabér) Ezért az *Alternatív Színházi Műhely Alapítvány* a *Janus Egyetemi Színház* programjaiért, előadásaiért túlnyomórészt egyetemista nézőitől nem szed belépődíjat, előadásai ingyenesek.

Az Alternatív Színházi Műhely Alapítvány, a *Janus Egyetemi Színház* programjának megvalósításához, a költségvetés tervezete alapján, **4000 e Ft** elnyeréséért nyújtja be a pályázatát.